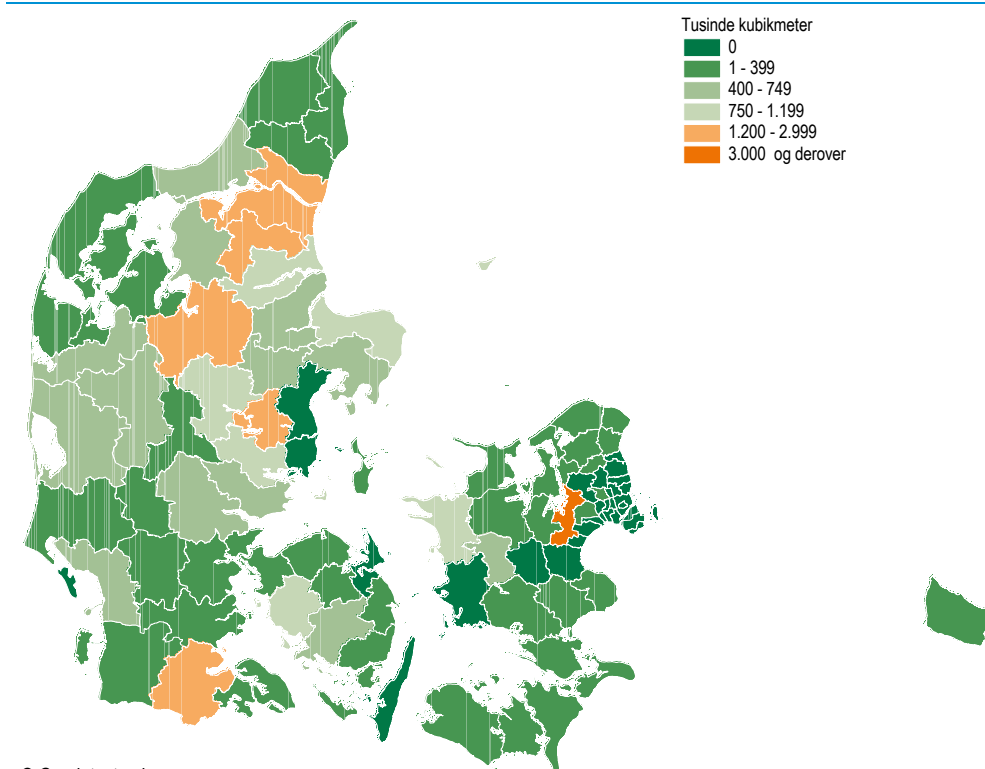

Største indvinding af råstoffer i otte år

I 2017 udgjorde den samlede mængde råstoffer indvundet på land (eksklusive salt, olie og gas) 31,9 mio. m³, hvilket er 2,4 mio. m³ mere end i 2016. Ikke siden 2008, hvor der blev indvundet 35,8 mio. m³, har den indvundne mængde været større. Den største komponent er sand, sten og grus med 26,3 mio. m³. Roskilde Kommune havde, på trods af en nedgang på 7 pct. siden 2016, den største indvinding blandt kommunerne med 3,5 mio. m³. I alt skete 39 pct. af den samlede indvinding i seks kommuner: Roskilde, Aalborg, Aabenraa, Skanderborg, Viborg og Rebild.

Råstofindvindingen på land fordelt på kommuner. 2017

© Geodatastyrelsen

¹ Tallene er eksklusive salt, olie og gas.

Istiden bestemmer

Istidens bevægelser af store ismasser med gletchere og smeltevandsfloder har været bestemmende for, hvad undergrunden i Danmark består af. At der fx indvindes meget sand, sten og grus i Roskilde Kommune skyldes, at der under istiden blev dannet det, der i dag kendes som Hedelandsformationen i området syd for Roskilde. Her har smeltevandsaflejringer skabt 20-30 meter tykke lag af sten, grus og sand, som i dag kan blotlægges og indvindes.

Vestdanmark i front

Blandt landsdelene havde Jylland og Fyn med 24,6 mio. m³, svarende til 77 pct. igen i 2017 den største andel af den samlede indvinding af råstoffer på land. Heraf blev der i Region Midtjylland indvundet mest med 11,2 mio. m³, som svarer til 35 pct. af den samlede indvinding. I 2017 udgjorde indvindingen af sand, grus og sten 83 pct. eller 26,3 mio. m³ af den samlede landbaserede indvinding. I den næststørste kategori, som er kalk og kridt, blev der indvundet 2,9 mio. m³ svarende til 9 pct. af den samlede indvinding.

Anvendelse af råstoffer

Langt størstedelen af de råstoffer, der indvindes på land i Danmark, anvendes også her i landet. Råstofferne anvendes hovedsageligt inden for bygge- og anlægsvirksomhed, fx til veje, bygninger og jernbaner. I 2017 indgik 19,8 mio. m³ sand, grus og sten som anlægs- og vejmateriale, mens 2,0 mio. m³ kalk og kridt anvendtes til cement.

Råstofindvinding på land fordelt på råstofftyper

	Sand, grus og sten	Kvarts-sand	Granit	Ler	Ekspan-derende ler	Moler	Kalk og kridt	Tørv og sphag-num	Andre råstoffer ¹	I alt
	1.000 m ³									
2008	28 852	467	192	655	337	252	3 075	145	1 845	35 820
2009	19 350	332	156	364	125	202	2 735	211	1 942	25 419
2010	18 269	346	144	346	179	199	2 510	173	1 812	23 977
2011	23 017	297	202	377	244	201	2 362	200	1 754	28 654
2012	20 677	297	176	323	196	177	2 423	152	1 546	25 969
2013	20 395	244	146	337	225	205	2 571	154	1 406	25 683
2014	21 457	262	134	308	217	190	2 610	192	543	25 914
2015	23 647	298	140	378	198	204	2 549	156	654	28 223
2016	24 361	326	139	504	194	183	2 705	163	895	29 470
2017	26 336	348	170	492	266	176	2 864	107	1 096	31 856

¹ Andre råstoffer omfatter brunkul, sandsten, muld, råjord og fyldjord, ildfast ler, skifer, klæg, kalksten og anden indvinding.

Råstofindvindingen på land fordelt på udvalgte anvendelseskategorier og regioner. 2017

	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
	1.000 m ³					
Sand, grus og sten						
Anlægs- og vejmateriale	812	3 493	4 498	8 352	2 639	19 795
Asfalmateriale	-	254	88	167	96	605
Betontilslagsmateriale ¹	21	1 279	1 662	1 447	1 027	5 437
Anden anvendelse	...	36	36	61	342	474
Ukendt anvendelse	18	5	-	2	1	26
Kalk og kridt						
Cement	-	-	-	-	2 001	2 001
Jordbrugskalk	3	81	-	11	272	367
Papirfyldstof	-	138	-	-	-	138
Røggasfiller ²	-	29	-	-	18	47
Brændt kalk/hydratkalk	-	41	-	-	-	41
Industrikalk	-	57	-	-	74	132
Foderkalk	-	63	-	-	63	125
Anden anvendelse	-	13	-	-	-	13
Ler						
Tegl	87	-	228	80	83	478
Keramisk industri	-	-	-	-	-	-
Anden anvendelse	-	11	-	2	-	14

Anm.: Anvendelsen af råstoffer skal være lig med indvindingen for hver råstoffkategori. Regionsopdelingen er ikke ensbetydende med, at råstoffet er anvendt i regionen.

¹ Betontilslagsmateriale er forskellige komstørrelser af sand, grus og sten som indgår i betonblandinger.

² Røggasfiller er kalksten (CaCO₃).

Mere information: Se flere tal i Statistikbanken på www.dst.dk/stattabel/1582. Se mere på emnesiden www.dst.dk/emner/raastofindvinding.

Kilder og metoder: Statistikken over råstofindvinding på land er udarbejdet på baggrund af oplysninger indhentet fra regioner og bearbejdet af Danmarks Statistik. *Råstofindvindingen på land* er eksklusive indvindingen af salt, olie og gas. Læs mere om kilder og metoder i [statistikdokumentationen](#).

Næste offentliggørelse: *Råstofindvinding på land 2018* udkommer uge 25 i 2019.

Henvendelse: Jamila Buzquurz, tlf. 39 17 33 66, jbu@dst.dk